

TECHNISCH TOEZICHT
TOEZICHTRAPPORT EN VISITATIE BIJ DE PZ IN DE
PROVINCIE HENEGOUWEN DOOR HET
CONTROLEORGAAN OP DE POLITIONELE
INFORMATIE IN HET KADER VAN ZIJN CONTROLE-
EN TOEZICHTSBEVOEGDHEDEN

PUBLIEKE VERSIE

Referte: CON20002

ORGANE DE CONTROLE DE
L'INFORMATION POLICIERE

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	De bevoegdheden van het Controleorgaan op de politionele informatie(COC).....	3
2	OPZET VAN DE VISITATIE EN METHODOLOGIE.....	4
2.1	Eerste fase	5
2.2	Tweede fase.....	5
3	JURIDISCH KADER	6
3.1	De bijzondere gegevensbanken (GBO).....	6
3.2	Toegang tot en onwettige verwerkingen in de gegevensbanken.....	7
3.3	Informatiestroom en voeding van de ANG	8
3.4	De triptiek	9
4	ONDERZOEKSBEVINDINGEN.....	9
4.1	Situatie van de DPO in de PZ Henegouwen.....	9
4.2	De bijzondere gegevensbanken.....	10
4.3	Logging.....	12
4.4	Werking van en gegevensinvoer in de ANG	13
4.5	Triptiek	14
5	CONCLUSIES – AANBEVELINGEN, VERZOEKEN EN CORRIGERENDE MAATREGELEN	15

PUBLIEKE VERSIE¹**1 Inleiding**

1. Gelet op zijn bevoegdheden als externe controledienst en bevoegde toezichhoudende autoriteit ten aanzien van de gegevensverwerkingen door de geïntegreerde politie georganiseerd op twee niveaus (GPI) heeft het Controleorgaan op de politionele informatie ('Controleorgaan' of 'COC') beslist een 'visitatie'² te verrichten bij de politiezone in de provincie Henegouwen (PZ Henegouwen). Onderhavig verslag heeft betrekking op de onderzoeksbevindingen van de visitatie.

1.1 De bevoegdheden van het Controleorgaan op de politionele informatie(COC)

2. De wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (WGB)³ heeft het Controleorgaan op de politionele informatie hervormd tot een volwaardige toezichhoudende autoriteit. In artikel 71 § 1 en titel 7 WGB worden de opdrachten en de bevoegdheden van het COC omschreven. Het betreft inzonderheid de controleopdrachten vervat in de artikelen 44/1 tot 44/11/14 van de wet op het politieambt (WPA) inzake de informatiehuishouding van de politiediensten. Het COC heeft onder andere een toezichhoudende opdracht⁴ en een controlerende opdracht⁵. Dit betekent dat, naast privacy en gegevensbescherming, het COC ook aandacht heeft voor elementen als efficiëntie en effectiviteit van de informatiehuishouding en het politieoptreden.

Het Controleorgaan is meer bepaald bevoegd voor de politiediensten⁶, de Algemene inspectie van de federale en lokale politie (AIG)⁷ en de Passagiersinformatie-eenheid (PIE)⁸.

¹ De publieke versie van een rapport van het Controleorgaan betekent dat die versie niet of niet noodzakelijk alle elementen bevat die vermeld worden in het basisrapport dat aan de bestemmingen (politie, bestuurlijke en gerechtelijke overheden) wordt gericht. Sommige elementen of passages zijn weggelaten of werden geanonimiseerd. Daar kunnen diverse redenen voor zijn, zowel van wettelijke aard of omwille van opportuniteitsmotieven: het niet openbaren van politionele technieken of tactieken, het geheim van het onderzoek, het beroepsgeheim, het feit dat inmiddels werd geredigeerd aan een tekortkoming enzovoort.

² Het COC maakt een onderscheid tussen meerdere vormen van toezicht of visitatie:

- **Globaal toezicht:** het betreft een toezichtonderzoek dat gepaard gaat met een of meerdere doorgedreven plaatsbezoeken en met een zeer ruime scope.

- **Thematisch toezicht:** zoals de benaming aangeeft wordt onderzoek gedaan naar één bepaald thema, waarbij zowel deskresearch als bezoeken ter plaatse mogelijk zijn.

- **Technisch toezicht:** deze controles beperken er zich voornamelijk toe de wettelijkheid, de volledigheid en de juistheid van vattingen en verwerkingen in de politionele gegevensbanken te verifiëren.

- **Beperkt toezicht:** deze controles hebben betrekking op één of slechts enkele (sub)aspect(en) van de verwerking van operationele of niet-operationele politionele gegevens.

- **Internationaal toezicht:** dit zijn de eventuele internationale onderzoeken waaraan het COC zijn medewerking verleent of die passen in het kader van zijn internationale verplichtingen.

- **Bijzonder toezicht:** het gaat om onderzoeken en controles in bijzondere domeinen, zoals de jaarlijkse controles van de gemeenschappelijke gegevensbanken terrorisme en extremisme.

³ B.S. 5 september 2018. Deze wet bevat tevens bepalingen die uitvoering geven aan Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van de Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), hierna de AVG, en de Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.

⁴ De toezichhoudende opdrachten zijn gericht op de inachtneming door de politiediensten van de regels inzake bescherming van de persoonsgegevens en de privacy.

⁵ Bij de controlerende opdrachten ligt de klemtoon op de naleving van andere wets- of reglementsbevestigingen en onderzoekt het COC met betrekking tot het te analyseren thema ook een of meerdere van de drie klassieke E's inzake audit: *Efficiency*, *Effectiveness* en *Economy*.

⁶ Zoals gedefinieerd in artikel 2, 2° van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus (art. 26, 7°, a WGB).

⁷ Zoals gedefinieerd in artikel 2 van de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie houdende diverse bepalingen betreffende de rechtspositie van sommige leden van de politiediensten (artikel 26, 7°, d) WGB).

⁸ Zoals bedoeld in hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens (art. 26, 7°, f WGB).

De bevoegdheid van het COC met betrekking tot de politiediensten heeft betrekking op de verwerkingsactiviteiten van zowel operationele (Titel 2 WGB) als niet-operationele (AVG)⁹ aard.

Wat betreft de controlerende opdracht is het Controleorgaan belast met de controle van de verwerking van de informatie en de gegevens bedoeld in artikel 44/1 WPA, met inbegrip van deze ingevoegd in de gegevensbanken bedoeld in artikel 44/2 van dezelfde wet. Het COC is ook belast met elke andere opdracht die door of krachtens andere wetten aan dit orgaan wordt verleend.

In dit kader verricht het COC vaststellingen en kan het gebruik maken van verzoeken, aanbevelingen, waarschuwingen en/of corrigerende maatregelen (dwingende bevelen) als *ultimum remedium* en/of wanneer het COC inbreuken op de wet- en regelgeving vaststelt.

Het COC is ook belast met de controle van de naleving van de regels inzake de rechtstreekse toegang tot de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) en de rechtstreekse bevraging ervan, alsook van de naleving van de in artikel 44/7, §3 WPA bedoelde verplichting, voor alle leden van de politiediensten, tot voeding van deze gegevensbank.

Het COC controleert ook de goede werking van de ANG en de procedure voor verwerking van de gegevens en informatie die ze bevat om te bepalen of ze beantwoordt aan de bepalingen van de artikelen 44/1 tot 44/11/13 WPA en hun toepassingsmaatregelen.

Wat betreft het niet-zichtbare gebruik van camera's handelt het COC als een soort 'BAM'-commissie¹⁰. Volgens artikel 46/6 WPA moet elke toestemming en wijziging voor niet-zichtbaar gebruik van camera's in de gevallen bedoeld in artikel 46/4 worden meegedeeld aan het COC, behalve wanneer het gebruik van camera's wordt uitgevoerd onder het gezag van een magistraat. In dit verband onderzoekt het COC of de voorwaarden van de beslissing tot uitvoering of verlenging van de maatregel zijn vervuld.

Bovendien behandelt het COC de klachten betreffende de toepassing van de wetgeving met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten¹¹. Daartoe beschikken de leden van het COC en de leden van de Dienst Onderzoek (DOSE)¹² over onderzoeksbevoegdheden en kunnen corrigerende maatregelen worden genomen¹³.

Tegen bepaalde beslissingen van het COC staat binnen de 30 dagen een beroep open bij het hof van beroep van de woonplaats of de zetel van de klager, dat de zaak behandelt zoals in kort geding overeenkomstig de artikelen 1038, 1040 en 1041 van het Gerechtelijk Wetboek¹⁴.

2 OPZET VAN DE VISITATIE EN METHODOLOGIE

3. Op 21 januari 2021 heeft het Controleorgaan op eigen initiatief een technische visitatie¹⁵ uitgevoerd bij de politiezone Henegouwen. De visitatie is derhalve niet het gevolg van een (individuele) klacht of het bestaan van (concrete) aanwijzingen over het niet naleven van de wet- en regelgeving door de gevisiteerde politiezone.

4. Gelet op de omvang, de aard van de gegevens en de vorm van de verwerkingen in het kader van het oprichten van bijzondere gegevensbanken, het gebruik van de ANG, de gerechtelijke aanhoudingen binnen de politie en de daarbij horende zgn. 'triptiek' gaat het bij dergelijke gegevensverwerkingen om een verregaande inmenging in de persoonlijke levenssfeer. Met het oog op een correcte informatie-inwinning zijn deze verwerkingen gekoppeld aan uitvoeringsvoorwaarden die beschreven worden in de wetgeving (voornamelijk de WPA en de WGB), uitvoeringsbesluiten en richtlijnen (waaronder voornamelijk de zgn. MFO3¹⁶ en het Vademecum¹⁷). Er wordt door het COC nagegaan of de bijzondere gegevensbanken volgens de toepasselijke regels in het leven geroepen werden, de

⁹ Art. 4 § 2, vierde lid, van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

¹⁰ BAM staat voor 'Bijzondere Administratieve Methoden'.

¹¹ Art. 240, 4° en 247 WGB.

¹² Dienst Onderzoek / Service d'Enquête.

¹³ Art. 244 en 247 WGB.

¹⁴ Art. 248 WGB.

¹⁵ Zoals de naam aangeeft, is een technische visitatie een hoofdzakelijk operationeel technisch onderzoek met telkens een of meerdere specifieke onderwerpen, zoals de 'controle van de triptiek', 'de ANG-voeding', de 'onrechtmatige toegang' en de 'logging' (zie ook artikel 236 §3 en artikel 239 WGB). Dit soort visitatie is minder specifiek gericht op juridische aspecten of aspecten van gegevensbescherming of privacy hoewel deze wel worden meegenomen (zie ook voetnoot op pagina 1).

¹⁶ Gemeenschappelijke richtlijn MFO3 van 14 juni 2002 van de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken betreffende het informatiebeheer inzake gerechtelijke en bestuurlijke politie, *B.S.*, 18 juni 2002.

¹⁷ De gids voor een eenvormige en kwaliteitsvolle gegevensinvoer in de ANG.

uitvoering van de gerechtelijke aanhoudingen en triptiek in overeenstemming is met de toepasselijke regelgeving en op een kwalitatieve manier gebeurt alsook hoe het gebruik van de ANG functioneert binnen de zone.

5. Met dit soort technische visitaties beoogt het COC inzicht te verwerven in de werkingsprocessen van de politiezone met betrekking tot de politionele informatiehuishouding. Deze visitatie wordt *in casu* afgebakend tot volgende specifieke thema's:

- Bijzondere gegevensbanken:
 - Het proces van voeding en vatting;
 - De relatie met andere politionele gegevensbanken;
 - Het proces van ventilatie (verificaties van de bewaringstermijnen):
 - Beheer van toegang en traceerbaarheid;
 - Veiligheid van de informatie;
- Onwettige raadplegingen (verwerking) van de gegevensbanken – Controle van de *loggings*¹⁸;
- Werking en voeding van de ANG: optie 35¹⁹ – centrale validatie: stand van zaken / aandachtspunten;
- Triptiek.

6. De visitatie valt uiteen in twee fasen:

2.1 Eerste fase

In een eerste fase wordt de betrokken politiezone op de hoogte gebracht van de visitatie en worden vragenlijsten en documenten uitgewisseld. In functie van de inhoud van de antwoorden en de documenten worden bijkomende vragen gesteld met het oog op een grondiger onderzoek tijdens de visitatie. In het huidige geval heeft het COC een eerste vragenlijst verstuurd op 25-02-2020 voor een visitatie op 31-03-2020. Op 12-03-2020 heeft de PZ Henegouwen de antwoordelementen teruggestuurd. Rekening gehouden met de covid-19-situatie is er echter gezamenlijk beslist om de visitatie uit te stellen tot een latere datum. Op 03-08-2020 heeft het COC opnieuw contact opgenomen met de PZ Henegouwen en werd de datum van 21-10-2020 vastgelegd voor de visitatie ter plaatse.

Volgend op het onverwachte vertrek van de DPO van de PZ Henegouwen heeft de zone op 03-09-2020 gevraagd om de visitatie uit te stellen tot 10-11-2020. Als gevolg van de evolutie van de gezondheids crisis binnen de politiezone (afwezigheid van 25% van de manschappen) heeft de politiezone op 29-10-2020 opnieuw gevraagd om de visitatie uit te stellen. Een voorstel om de visitatie via Teams te laten verlopen werd afgewezen, daar het doel van een technische visitatie niet kan worden bereikt door ze op virtuele wijze te laten plaatsvinden. Op 06-11-2020 werd de datum van 21-01-2021 vastgelegd voor de visitatie ter plaatse.

Het COC heeft de volgende documenten ontvangen:

- Op 12-03-2020: elementen van antwoord op de vragenlijst, kopie van de GBO-lijst²⁰, bestanden van de onrechtmatige raadplegingen, actieplan DPO 2018, balans 09-03-2020.
- Op 03-09-2020 werd een lijst van de vrijheidsberovingen gevraagd om verificaties te verrichten in het kader van de triptiek. Deze lijst werd op 04-11-2020 naar het COC verstuurd.

2.2 Tweede fase

De tweede fase bestaat in de uitvoering van de eigenlijke visitatie.

In het huidige geval verliep de visitatie als volgt:

1. Introductie van het COC en de aanwezige leden van de politiezone

¹⁸ **Logging** is de handeling om in een logboek (in het Engels: *log*) alle gebeurtenissen te registreren die zich voordoen in een informaticasysteem tijdens het functioneren ervan. Logging maakt het mogelijk om diverse, gewoonlijk statistische analyses uit te voeren en hypothesen te formuleren over de disfuncties of het efficiëntieverlies van een systeem.

¹⁹ Optie 35 is de geautomatiseerde handeling waarbij de functionele beheerder het mogelijk maakt dat gegevens / entiteiten betreffende een concreet feit worden ingevoerd in de ANG.

²⁰ Afkorting voor de bijzondere gegevensbanken.

2. Vragen over de bijzondere gegevensbanken
3. Evaluatie van de controle van de loggings ANG op basis van een week raadplegingen in januari 2020
4. Onderzoek van de werking en voeding van de ANG
5. Verificatie van de uitvoering van de triptiek

3 JURIDISCH KADER

3.1 De bijzondere gegevensbanken (GBO)

7. Artikel 44/11/3 WPA bepaalt dat een bijzondere gegevensbank (GBO) enkel kan worden gecreëerd indien de uitoefening van de opdrachten van bestuurlijke politie en gerechtelijke politie vereist dat de politiediensten de persoonsgegevens en de informatie zoals bedoeld in artikel 44/1 WPA op zodanige wijze structureren dat ze rechtstreeks kunnen worden geraadpleegd (het gaat dus om een "operationele" gegevensbank).

8. Overeenkomstig artikel 44/11/3 WPA moet de oprichting van een GBO beantwoorden aan onderstaande criteria:

- opgericht worden onder specifieke omstandigheden;
- opgericht worden in het kader van opdrachten van bestuurlijke of gerechtelijke politie;
- opgericht worden voor bijzondere (operationele) behoeften.

Artikel 44/11/3 §2 WPA bepaalt verder dat de oprichting van een GBO door minstens een van de volgende bijzondere behoeften moet worden verantwoord:

- a) de noodzaak om persoonsgegevens en informatie te classificeren in de zin de van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen;
- b) de technische of functionele onmogelijkheid om de ANG te voeden met alle of een gedeelte van de in deze gegevensbanken verwerkte persoonsgegevens en informatie;
- c) het niet ter zake dienend of overmatige karakter van de centralisering van alle of een gedeelte van de persoonsgegevens of de informatie in de ANG in het kader van de uitoefening van de opdrachten van bestuurlijke politie en van gerechtelijke politie.

9. De doeleinden en de voorwaarden van oprichting van een GBO worden dus duidelijk gedefinieerd door de wet. Die wetsbepalingen zijn tevens het uitgangspunt op grond waarvan het COC een gegevensbank als een GBO zou beschouwen. Alvorens deze gegevensbank op te nemen in het nationale register van verwerkingen²¹ (REGPOL) of in een lokaal register moet de verwerkingsverantwoordelijke deze criteria overlopen, ze aanvinken en de noodzakelijke toelichting of commentaar geven.

10. Overeenkomstig de artikelen 58 en 59 WGB moeten de politiediensten het advies van het COC inwinnen wanneer:

- een type verwerking, in het bijzonder bij gebruik van nieuwe technologieën, een hoog risico oplevert voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen (art. 58);
- uit de effectbeoordeling betreffende de gegevensbescherming (DPIA, Data Protection Impact Assessment) blijkt dat de verwerking een hoog risico zou meebrengen indien de verwerkingsverantwoordelijke niet de nodige maatregelen zou nemen om het risico te beperken; of indien de aard van de verwerking, in bijzonder bij gebruik van nieuwe mechanismen, technologieën of procedures, een hoog risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen met zich brengt (art. 59 §1, 1° en 2° WGB).

11. De GPI mag dus bijvoorbeeld niet de volgende argumenten gebruiken om een bijzondere gegevensbank op te richten:

- de te hoge werklast vereist voor de vattng, de voeding en de overdracht van de gegevens naar de ANG;

²¹ Art. 55 WGB en art. 145 WGP.

- het gebrek aan kennis betreffende het gebruik van een ANG of een basisgegevensbank;
- het gebrek aan (vermeende) gebruiksvriendelijkheid van de ANG of een basisgegevensbank.

3.2 Toegang tot en onwettige verwerkingen in de gegevensbanken

12. De raadpleging van een politionele gegevensbank of van een voor de politiediensten toegankelijke gegevensbank vormt een verwerking in de betekenis van de WGB²².

Bijgevolg moet de principiële regel van artikel 44/1 van de WPA, dat bepaalt dat "*de politiediensten informatie en persoonsgegevens [kunnen] verwerken voor zover deze laatste toereikend, ter zake dienend en niet overmatig van aard zijn in het licht van de doeleinden van bestuurlijke en van gerechtelijke politie waarvoor ze verkregen worden en waarvoor ze later verwerkt worden*", worden toegepast op de raadplegingen van de gegevensbanken.

Er moet een logbestand worden ingevoerd voor bepaalde verwerkingen waaronder de raadpleging, de bekendmaking en de wissing van gegevens. Dit bestand moet inzonderheid toelaten de reden, de datum en het tijdstip van de verwerking vast te stellen alsook de categorieën van personen die de gegevens hebben geraadpleegd en, zo mogelijk, hun identiteit²³.

Artikel 44/4 §2, lid 2 WPA voert deze verplichting in op het niveau van de politiediensten en neemt bovenstaande voorwaarden over.

Artikel 28 WGB, dat de verwerkingsprincipes opsomt, bepaalt dat de persoonsgegevens rechtmatig en eerlijk worden verwerkt, wat betekent dat – enerzijds – de verwerking noodzakelijk moet zijn voor de uitvoering van een opdracht door de politiediensten voor de doeleinden zoals bedoeld in artikel 27 WGB en – anderzijds – dat de verwerking gebaseerd moet zijn op een wettelijke of reglementaire verplichting²⁴.

Een van de verwerkingsbeginselen is het verbod om gegevens te verwerken op een manier die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze werden verzameld²⁵.

De politiediensten zijn gehouden logbestanden aan te leggen. Een logbestand is een ideaal instrument ter controle van het bewijs van de (on)rechtmatigheid van de verwerking en ter garantie van de integriteit en de veiligheid van de gegevens. De reden voor de verwerking moet het voor de persoon die de gegevens heeft verwerkt immers mogelijk maken aan te tonen dat de verrichte verwerking – hier de consultatie – voldoet aan de bepalingen van de artikelen 44/1 van de WPA en 28 van de WGB.

In dit opzicht zijn de logbestanden ook belangrijk in het kader van interne tuchtrechtelijke procedures of administratieve onderzoeken. Onrechtmatige consultatie is een van de tuchtrechtelijke inbreuken die het vaakst worden begaan. De logbestanden zijn dus belangrijk voor doeleinden van proactieve en reactieve controle en dat zowel intern als extern. Het belang ervan wordt ook aangetoond door de recente beslissing van het Directiecomité van de federale politie om de reden van de consultatie verplicht te maken²⁶.

De problematiek van de toegang tot / de onrechtmatige verwerkingen in politionele gegevensbanken en voor de politiediensten toegankelijke gegevensbanken is geen nieuw fenomeen. Het gaat om een soort normvervaging bij de politiediensten die al meermaals onder de aandacht is gebracht. In het jongste jaarverslag van de tuchtraad van de geïntegreerde politie²⁷ staat dat het onrechtmatig gebruik van de gegevensbanken de tuchtrechtelijke transgressie is die het vaakst voorkomt.

²² Art. 26, 2° WGB.

²³ Art. 56 WGB.

²⁴ Art. 33 WGB.

²⁵ Zie ook: Controleorgaan op de politionele informatie, *Ambtshalve advies betreffende het juridisch (gegevensbescherming) kader bij onrechtmatige consultaties van databanken door de leden van de geïntegreerde politie, de AIG en de Passagiersinformatie-eenheid*, 13 december 2018, DD180009 (te vinden op www.contreleorgaan.be).

²⁶ Directiecomité van 21 september 2020, punt 3, referentienummer CG/2020/4855.

²⁷ Rapport van de tuchtraad van de geïntegreerde politie voor 2018.

Er staan vrij veel gegevensbanken ter beschikking van de politiefunctionarissen en de belangrijkste daarvan zijn: de ANG²⁸, het RRN²⁹, het CWR³⁰, het SIDIS³¹ en de DIV³² alsook het ISLP³³ en het FEEDIS³⁴, naast andere specifiekere gegevensbanken zoals de gegevensbank FTF³⁵ en BELPIU³⁶ op nationaal niveau of andere bijzondere gegevensbanken die beantwoorden aan plaatselijke specifieke kenmerken of ook internationale gegevensbanken zoals SIS II³⁷ of de gegevensbanken van Interpol.

In het kader van hun dagelijkse opdrachten moeten de politiefunctionarissen meermaals toegang hebben tot deze verschillende gegevensbanken om er opzoekingen uit te voeren. Deze controles moeten plaatsvinden met naleving van het wettelijk kader en moeten beantwoorden aan een legitiem doel. Het beginsel dat gewoonlijk bekend staat als de "need to know" is ter zake toepasselijk.

Bovendien brengt een permanente interne nota van de federale politie deze regels en de eventuele tuchtrechtelijke en/of strafrechtelijke sancties die van toepassing zijn in geval van onrechtmatige consultatie in herinnering³⁸.

3.3 Informatiestroom en voeding van de ANG

13. Het beheer en de verwerking van de informatie van gerechtelijke en bestuurlijke politie worden geregeld door de WPA³⁹.

Op het niveau van de lokale politie heeft de korpschef de volgende verantwoordelijkheden wat betreft de verwerking van de informatie van gerechtelijke en bestuurlijke politie:

- toezicht op de kwaliteit van de verwerkte en doorgestuurde informatie, met inbegrip van de bijwerking;
- garantie inzake de volledigheid van de verwerkte en doorgestuurde informatie;
- toezicht op de inachtneming van de correcte procedures.

Het globale concept van de ANG⁴⁰ is erop gericht de juiste informatie op het juiste tijdstip en de juiste plaats te verstrekken, met het oog op een efficiëntere en doeltreffender uitvoering van de politieopdrachten. Het basisbeginsel van het globale concept bestaat in de integratie van de informatiebehoefte, op doorzichtige wijze, in de operationele politieactiviteiten. Om de algemene nationale gegevensbank te voeden, volstaat het dat elke politiemedewerker zijn opdracht van politie informatie naar behoren uitvoert.

De wijze waarop de ANG door de verschillende politiediensten wordt gevoed, heeft een aanzienlijke impact op de kwaliteit van de informatie in deze operationele gegevensbank. De regels inzake gegevensinvoer in de ANG worden opgesomd in de richtlijn MFO3 en het Vademecum⁴¹.

²⁸ De ANG is de politie relationele gegevensbank waarin entiteiten (personen, organisaties, vervoermiddelen, plaatsen, objecten en nummers) worden geregistreerd voor zover ze ten minste kunnen worden verbonden met een feit van inbreuk of met een gerechtelijk onderzoek en er is voldaan aan de voorwaarden voor registratie.

²⁹ **RijksRegister/Registre National.** Het RRN verwijst naar het systeem voor informatieverwerking voor de registratie, de memorisatie en de communicatie van informatie betreffende de identificatie van de natuurlijke personen, i.e. de burgers.

³⁰ **Centraal wapenregister.**

³¹ **Système d'Information des Détentions / Detentie InformatieSysteem.**

³² De DIV is de gegevensbank voor de inschrijving van de voertuigen.

³³ **Information System Local Police.** ISLP is een basisgegevensbank die de meeste diensten van de federale en de lokale politie gebruiken om de basisfunctionaliteiten te beheren.

³⁴ **Feeding Information System.** FEEDIS is een basisgegevensbank die twee applicaties samenbrengt voor de redactie, het beheer van documenten, de voeding van het centrale systeem (ANG) en de rapportering van informatie in gerechtelijke aangelegenheden. Deze applicaties, 'Feedis – PV gerechtelijk & verzoeken' en 'Feedis – RIR' zijn bestemd voor de leden van de federale gerechtelijke politie die belast zijn met opdrachten van gerechtelijke politie.

³⁵ **Foreign Terrorist Fighters.**

³⁶ De gegevensbank van de Passagiersinformatie-eenheid.

³⁷ Schengeninformatiesysteem van de 2de generatie.

³⁸ Permanente nota van de federale politie, *Consultatie van de politie relationele gegevensbanken of de gegevensbanken ter beschikking van de politiediensten*, 9 oktober 2007, CGO-2007/3141.

³⁹ Art. 44/1 en volgende WPA.

⁴⁰ Gemeenschappelijke richtlijn MFO3, *op.cit.*

⁴¹ Het Vademecum Gerechtelijke Politie beschrijft in detail de regels voor vattings- en voeding van de ANG.

3.4 De triptiek

14. De regels betreffende de uitvoering van de triptiek zijn afkomstig van richtlijn MFO3⁴². Het uitvoeren van de triptiek is essentieel in de doelstelling om de juiste informatie op het juiste ogenblik op de juiste plaats te brengen met het oog op een efficiëntere en effectievere uitvoering van de opdrachten van gerechtelijke en bestuurlijke politie.

15. De gerechtelijke triptiek wordt uitgevoerd om bij te dragen tot de identificatie van personen en bestaat uit 3 luiken:

- de individuele persoonsbeschrijving (MFO3, fiche B03 – Individuele notitie);
- vinger- en handpalmafdrukken (MFO3, fiche B04 – Vinger- en handpalmafdrukken en papillaire sporen);
- foto's van de persoon (MFO3, fiche B05 – Foto's van personen nemen en verwerken in het gerechtelijk domein).

16. De triptiek wordt opgesteld in het kader van de opdrachten van gerechtelijke politie en, desgevallend, in het kader van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (vreemdelingenwet).

17. Het begrip 'persoon' in deze context heeft de volgende betekenis:

- de dader, mededader, medeplichtige of verdachte (categorie 'SUSPECT');
- de persoon zonder wettige verblijfsvergunning of die geen identificatiedocumenten heeft, met uitzondering van de niet-begeleide minderjarige ('NBM') of de asielaanvrager (categorie 'SUSPECT');
- het slachtoffer, de benadeelde persoon, de getuige of het lid (de leden) van de politie- of hulpdiensten dat/die aanwezig is (zijn) op de plaats van de misdaad (categorie 'NON SUSPECT'). Elk lijk wordt geacht te behoren tot de categorie 'non suspect' (bij het nemen van vinger- en handpalmafdrukken);
- de verdwenen persoon (foto's nemen);
- de verdwenen persoon of de persoon die het voorwerp is van een te nemen maatregel (opmaak van een individuele beschrijving).

18. Het nemen van afdrukken van een verdachte is **verplicht** wanneer de betrokkene ouder is dan 14 jaar en:

- wordt verhoord en voor wie een verband met een concreet feit is bevestigd (bewezen) of indien de persoon het voorwerp is van ernstige vermoedens vanwege de politiediensten (voor zover het niet gaat om een concreet feit type 4⁴³);
- van zijn vrijheid wordt beroofd (vanaf het ogenblik waarop, voor de behoeften van het onderzoek, de betrokkene niet langer vrij is om te gaan en staan waar hij wil);
- ter beschikking wordt gesteld van de gerechtelijke overheid of de Dienst Vreemdelingenzaken;
- moet worden opgesloten in een strafinstelling als gevolg van een gerechtelijke beschikking of beslissing.

19. Voor minderjarigen die jonger zijn dan 14 jaar, moet de magistraat die met het dossier belast is, bovendien toestemming verlenen om de triptiek van de gerechtelijke identificatie uit te voeren. Van deze toestemming moet melding worden gemaakt in het proces-verbaal.

20. In geval van onwettig verblijf **MOET** de gerechtelijke triptiek steeds worden uitgevoerd⁴⁴.

4 ONDERZOEKSBEVINDINGEN

4.1 Situatie van de DPO in de PZ Henegouwen

⁴² Gemeenschappelijke richtlijn MFO3, *op.cit.*

⁴³ Een concreet feit van type 4 (KOF 4) is een concreet feit dat omwille van het samenstellen van een volledig beeld betreffende de verbonden entiteiten en omwille van beleidsdoelinden, steeds wordt geregistreerd in de ANG. Het feit dat er (nog) geen binding (koppeling) bestaat met een andere entiteit (verdachte, nadeel,...) heeft geen invloed op de registratie in de ANG. De feiten worden opgenomen vanuit het principe dat de gegevens betreffende de andere entiteiten (verdachten, het nadeel,...) zullen volgen naarmate de tijd vordert (navolgende PV).

Het feit van type 4 maakt het voorwerp uit van een beperkte vatting (geen modus operandi, sporen,...).

⁴⁴ Gemeenschappelijke richtlijn MFO3, *op.cit.*, Fiche B04.

21. Ter gelegenheid van de visitatie op 21-01-2021 heeft de PZ Henegouwen het Controleorgaan kennis gegeven van onderstaande informatie.

Op 20-04-2020 liet de DPO aan de PZ Henegouwen weten dat ze de zone wenste te verlaten voor een stage van één jaar die begon op 1 juni 2020. De betrokkene was al afwezig geweest van de politiezone als gevolg van de covid-19-crisis en wegens verlof tussen 16 en 31 maart en van 11 tot 21 april 2020. Vervolgens kon de betrokkene haar jaarlijks verlof nemen, dat ze heeft gevraagd van 23 april tot 30 mei (behalve op 08-05-2020 voor laatste dag hervatting). Ze heeft dus niet meer dan 3 dagen gewerkt tussen 20-04-2020 en 01-06-2020.

De juriste van de PZ Henegouwen werd begin juni 2020 aangewezen tot DPO, maar had niet de minste opleiding gevolgd inzake DPO/AVG en diende alle dossiers over te nemen die ze boven op haar andere functies diende te beheren.

De PZ Henegouwen heeft ook beslist een persoon van het niveau B aan te werven ter versterking van de juridische cel. Tot op heden is echter niemand geslaagd voor de testen.

22. De PZ Henegouwen wenste de nadruk te leggen op de autonomie die een DPO moet genieten en verklaarde dat deze autonomie essentieel is voor de adviezen die een DPO moet verlenen; de betrokkene moet daartoe onafhankelijk en autonoom zijn. De PZ Henegouwen voegde echter toe dat de rol van de betrokkene er niet enkel in mag bestaan adviezen te verlenen, maar dat de DPO ook moet kunnen bijdragen tot het indienen van voorstellen, tot de begeleiding van de diensten in het kader van de uitvoering van de AVG-processen en controles inzake AVG moet kunnen uitvoeren. De PZ Henegouwen verklaarde ook dat er met betrekking tot de DPO vele interpretaties bestaan wat betreft de manier waarop ze hun opdrachten dienen uit te voeren en dat enige harmonisatie welgekomen zou zijn. De PZ Henegouwen betreurt het gebrek aan richtlijnen / advies vanwege de geïntegreerde politie wat betreft de conforme toepassing van de WGB alsook het gebrek aan instrumenten voor dergelijke conforme toepassing.

Aanbeveling

Het COC beveelt de PZ Henegouwen aan kennis te nemen van het advies uit eigen beweging betreffende de invulling van de functie van functionaris voor gegevensbescherming of DPO⁴⁵, en te voorzien in opleidingen voor sleutelpersonen op het vlak van gegevensbescherming.

4.2 De bijzondere gegevensbanken

23. Op 21-02-2020 had de PZ Henegouwen aangifte gedaan van slechts 4 bijzondere gegevensbanken in REGPOL. De PZ erkende op 12-03-2020 het bestaan van meerdere andere bijzondere gegevensbanken die momenteel conform worden gemaakt. Er is een lijst daarvan bezorgd aan het COC. Ter gelegenheid van de visitatie op 21-01-2021 werd een deel van de lijst onderzocht. Daaruit is gebleken dat de politiezone nog steeds bezig is met de identificatie en het conform maken van de verschillende verwerkingen, ook wat betreft de bijzondere gegevensbanken. Tevens blijkt dat de lijst "GBO" wordt genoemd, maar dat het in werkelijkheid gaat om een lijst met een geheel van verwerkingen van persoonsgegevens waarvan sommige zouden kunnen worden beschouwd als een bijzondere gegevensbank. De PZ Henegouwen werkt rond verschillende pijlers:

- Identificatie van de verwerkingen, met inbegrip van de bijzondere gegevensbanken;
- De aangifte van deze verwerkingen in het register REGPOL;
- Om de interne opvolging van de verschillende stappen mogelijk te maken, de registratie van deze verwerkingen in een register van verwerkingen in RIO⁴⁶;
- Desgevallend, beoordelen of de verwerking niet kan worden uitgevoerd in het kader van een bestaand proces, daar het beleid van de politiezone erop is gericht het aantal GBO te beperken tot wat strikt noodzakelijk is en voorrang te geven aan een werking in de basisgegevensbanken (ISLP) en de ANG.

24. xxx

⁴⁵ Controleorgaan op de politionele informatie, *Advies uit eigen beweging betreffende de invulling van de functie van functionaris voor gegevensbescherming of DPO*, 14 april 2020, DD200018 (te vinden op www.controleorgaan.be).

⁴⁶ Register In Out is een toepassing / gegevensbank voor de registratie en de raadpleging van de gegevens betreffende de ingaande (In), de uitgaande (Out) en de interne briefwisseling en voor de opvolging ervan binnen een eenheid.

25. Alvorens gebruik te maken van een gegevensbank met betrekking tot een risicobewerking had de politiezone begin 2020 nog geen effectbeoordeling betreffende gegevensbescherming (ook DPIA⁴⁷) gemaakt. Op 12-03-2020 was er weliswaar in dergelijke analyses voorzien, maar waren ze nog niet gerealiseerd. Op de datum van de visitatie op 21-01-2021 waren meerdere DPIA overgelegd aan het COC en die bevinden zich in de fase van verwerking op het ogenblik waarop het huidige verslag wordt geschreven⁴⁸. Sommige zijn al het voorwerp geweest van een analyse *prima facie*⁴⁹ van het COC en worden momenteel aangepast door de DPO van de PZ Henegouwen. In dit verband heeft de PZ Henegouwen een brief gericht aan een honderdtal leveranciers met als doel verwerkingsakkoorden te kunnen sluiten. Momenteel heeft nog maar één leverancier gereageerd. De PZ Henegouwen geeft de voorkeur aan een model van DPIA dat eigen is aan de GPI boven een model zoals voorgesteld door de CNIL⁵⁰ en zou ze ook graag een 'geharmoniseerd' en gestandaardiseerd beleid promoten voor de gemeenschappelijke GPI-tools in REGPOL (GALOP, RIO3, ...).

26. De principes van toegang tot de GBO zijn geïdentificeerd en de toegangen worden op beperkte wijze verleend. De individuele login en het individuele wachtwoord zijn bevoorrecht maar niet gesystematiseerd in alle GBO. De gegevens worden voornamelijk bewaard op interne servers maar niet op versleutelde wijze. Er worden momenteel interne richtlijnen uitgewerkt.

27. Er is een veiligheidsbalans opgemaakt voor internet en als gevolg daarvan werd een verzoek tot analyse van kwetsbaarheid en beveiliging door een externe firma begroot in 2020 (€ 100.000) en vervolgens eind januari 2021 uitgevoerd door de firma xxx. De toegangsrechten van de gebruikers worden niet regelmatig geanalyseerd. In de loop van 2020 is er echter een denkoefening gehouden betreffende de toegangsrechten tot GALOP, ISLP en de ANG en de opvolging gebeurt voortaan in GALOP. Ook de systemen voor *badging* werden onderzocht en worden nu gevolgd via GALOP.

Aanbeveling

Het COC erkent dat de toepassing REGPOL niet zeer gebruikersvriendelijk is. Daar de PZ Henegouwen er echter voor kiest om dit register te gebruiken om te voldoen aan de wettelijke verplichting een register van de verwerkingsactiviteiten bij te houden naast een eigen register via de toepassing RIO3, vraagt het COC de PZ Henegouwen om erop toe te zien dat beide registers worden gesynchroniseerd.

Desgevallend zou de PZ Henegouwen haar opmerkingen betreffende het gebruik van het register REGPOL kunnen doorsturen naar de federale politie (CG/ISPO, eventueel via de VLCP).

Verzoek

Het COC stelt vast dat de toepassing RIO in concreto wordt gebruikt voor doelstellingen titel 1 (bestuurlijke / niet-operationele gegevens) en titel 2 (operationele gegevens) WGB binnen de PZ Henegouwen. Onder 'doelstelling titel 2 WGB' begrijpt het COC enerzijds de rechtstreekse invoer van het document in RIO en anderzijds de verificatie van de operationele opvolging van het RIR door het personeelslid van de PZ. Onder 'doelstelling titel 1 WGB' begrijpt het COC het documentair spoor.

Het COC vraagt aan de PZ Henegouwen te evalueren in welke mate de verwerkingen titel 2 WGB uit deze toepassing zouden kunnen worden verwijderd. Het COC zou kunnen aanvaarden dat RIO wordt gebruikt voor de doelstellingen titel 1 en titel 2 WGB zoals hierboven geïdentificeerd op voorwaarde:

- 1) Dat de PZ Henegouwen een analyse levert die aantoont dat het technisch gezien niet haalbaar en operationeel gezien niet wenselijk is om de verwerkingen titel 2 WGB uit RIO te halen;*
- 2) Dat de gegevensbank RIO wordt geïdentificeerd als een bijzondere gegevensbank, gelet op de mogelijkheden zoals geboden door de WPA en de GPI;*
- 3) Dat de doelstellingen inzake gebruik titel 1 en titel 2 WPA worden aangegeven in REGPOL;*
- 4) Dat de noodzakelijke technische en organisatorische mogelijkheden worden getroffen opdat de verwerkingen titel 2 zich zouden beperken tot wat toereikend, terzake dienend en niet overmatig van aard is;*

⁴⁷ **Data Protection Impact Assessment.**

⁴⁸ Het gaat om de DPIA *Bodycam* (DI200005), Vaste en tijdelijke vaste (wegneembare) camera's (DI210003) en Drones (DI210004).

⁴⁹ De methodologie bestaat erin de door de politiediensten ingediende DPIA te analyseren op basis van enkele criteria die afhankelijk zijn van het voorwerp van de DPIA.

Deze analyse *prima facie* van het COC vormt dus geen formeel advies in de betekenis van artikel 59 WGB.

⁵⁰ **Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés** (nationale commissie informatica en vrijheden = Franse gegevensbeschermingsautoriteit).

5) *Dat een beleid van toegang, logging en gegevensbewaring wordt uitgestippeld.*

Verzoek

Het COC vraagt aan de PZ Henegouwen om door te gaan met de inventarisatie van de verwerkingen die in de politiezone worden uitgevoerd en daarbij voorrang te geven aan de bijzondere gegevensbanken, door het doel, de uitzonderlijke omstandigheden, de specifieke operationele noden en het beoogde domein te identificeren. In dit kader moet het gebruik van de tool XRY telefonie worden geregistreerd als een bijzondere gegevensbank.

Verzoek

Het COC vraagt aan de PZ Henegouwen om tegelijk te evalueren of de verwerkingen die in een bijzondere gegevensbank worden uitgevoerd, niet kunnen worden uitgevoerd in een basisgegevensbank of in de ANG.

Verzoek

Het COC erkent de inspanningen die al zijn geleverd op het vlak van de redactie van de DPIA en vraagt aan de PZ Henegouwen om dezelfde weg te blijven bewandelen, rekening gehouden met de prima facie opmerkingen van het COC.

4.3 Logging

28. Voorafgaand aan de visitatie bij de PZ Henegouwen werd een analyse gemaakt van de logging van de applicaties 'ANG Consultatie' (PLC), 'ANG Controle' (PCT), 'ANG Circulatie' (TEC), 'ANG Bestuurlijke politie' (BPC) en 'Rijksregister' (RRN), met inbegrip van de aard en de reden voor consultatie (MOT), over een periode van 5 dagen (van 06-01-2020 tot en met 10-01-2020).

29. Begin 2020 bestond er nog geen interne richtlijn betreffende de motivering van een consultatie van de gegevensbanken. De personeelsleden worden er echter regelmatig aan herinnerd dat ze hun consultaties met redenen dienen te omkleden.

30. De PZ Henegouwen beschikt sinds 2017 over een actieplan inzake onrechtmatige consultaties van de gegevensbanken⁵¹. Er zijn herinneringen verzonden ter attentie van de personeelsleden en er zijn controles uitgevoerd.

31. Er worden regelmatig controles uitgevoerd naar het gebruik van ISLP op basis van de logging.

Er wordt stelselmatig een proces-verbaal opgesteld wanneer er sprake is van een consultatie voor persoonlijke doeleinden of wanneer het resultaat van de consultatie ter kennis van een derde werd gebracht.

Het beheer blijft intern wanneer er geen sprake is van betrokkenheid van een derde, i.e. bijvoorbeeld wanneer een politiefunctaris opzoeken verricht naar onbestaande namen zoals 'Mickey Mouse' of 'Marilyn Monroe' of wanneer een politiefunctaris een consultatie verricht met betrekking tot de eigen persoon. Voor het overige wordt er volgens de PZ stelselmatig een proces-verbaal opgemaakt zodra er sprake is van 'een moreel element'. De voorbije 3 jaar werden 9 processen-verbaal opgesteld op een totaal van 14 vastgestelde onrechtmatige consultaties. Bij de 5 andere gevallen was er geen moreel element noch enige betrokkenheid van een extern persoon.

Wat betreft de consultatie door een lid van de GPI van de eigen gegevens in de politionele gegevensbanken kan niet worden aanvaard dat er geen proces-verbaal wordt opgemaakt. Het COC benadrukt immers dat de intrinsieke redenen voor een onrechtmatige consultatie (en dus een onrechtmatige verwerking) niet relevant zijn om te beoordelen of het past om een proces-verbaal op te stellen. Zelfs consultaties uit 'gewone nieuwsgierigheid' of een consultatie naar de eigen persoon bij wijze van zogezegde 'test', bijvoorbeeld, vormen strafrechtelijke inbreuken en het is niet de taak van de politiezone om dergelijke feiten te seponeren zonder politioneel gevolg of een evaluatie te maken van de echte reden voor de consultatie. De redenen kunnen weliswaar een impact hebben op de beslissing van het OM (of de strafrechter), op de beslissing om een tuchtrechtelijk onderzoek te openen of nog doorslaggevend zijn om de passende tuchtsanctie vast te stellen (bv. enkel een verwittiging voor dergelijke gedragingen), maar het is duidelijk dat er op zijn minst een proces-verbaal moet worden opgesteld.

⁵¹ Zie de interne verwijzingen van de PZ: OGC 3/2017 + RIO 2019/7261 + 2019/532.

Aanbeveling

Globaal blijkt niet dat er sprake is van een zorgwekkende situatie op basis van de analyse door het COC, gecombineerd met de uitleg die de PZ Henegouwen heeft gegeven. Natuurlijk zullen acties van bewustmaking en controle ter zake een permanent aandachtspunt blijven en dient er bijzondere aandacht te worden besteed aan de duidelijkheid van de reden die wordt gebruikt voor een consultatie. Het COC stelt voor om de reden aan te vullen met het nummer van het proces-verbaal, het nummer van de meldingsfiche of de interventie, het nummer van het informatieverslag of eventueel andere details die een vlotte traceerbaarheid mogelijk maken in geval van verificatie. In geval van controle laat deze handelwijze toe te verifiëren dat de entiteit die in een gegevensbank werd geconsulteerd, overeenstemt met de entiteit die aanwezig is in het als referentie genoemde dossier.

Aanbeveling

Het COC beveelt de PZ Henegouwen aan om voort te gaan met het uitvoeren van stelselmatige en proactieve controles van het gebruik en/of de consultatie van de politionele gegevensbanken die toegankelijk zijn voor de politiediensten, inzonderheid door maandelijks of driemaandelijks controles uit te voeren met betrekking tot de redenen voor consultatie. Het COC zal de leidinggevendenden van de GPI ertoe aanzetten deze controles te faciliteren door passende tools ter beschikking te stellen. Het COC vraagt om de resultaten van de controles ter beschikking van dit orgaan te stellen. Opdat de controles nuttig zouden zijn, moet de PZ Henegouwen contact opnemen met de DRI met als doel de toewijzing van de werkstations per onder-eenheid te regulariseren.

Verzoek

Het COC vraagt om een proces-verbaal op te stellen ter gelegenheid van elke onrechtmatige consultatie van of verwerking in een politionele gegevensbank die ter beschikking staat van het lid van de politiezone. Het is nodig om de personeelsleden op voorhand kennis te geven van dit beleid inzake onrechtmatige consultaties of verwerkingen (bv. door middel van een dienstnota).

Corrigerende maatregel

Het COC waarschuwt de PZ Henegouwen dat de praktijk die erin bestaat om in sommige gevallen geen proces-verbaal op te stellen, i.e. wanneer het personeelslid een consultatie verricht met betrekking tot de eigen persoon na een analyse door de hiërarchie van het 'morele element' van de strafrechtelijke inbreuk, een schending kan vertegenwoordigen van de regelgeving betreffende de verwerkingen van persoonsgegevens, artikel 15, 1° WPA en de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.

4.4 Werking van en gegevensinvoer in de ANG

32. De vragenlijst 'ANG' zoals het COC die gebruikt, laat toe zich een beeld te vormen van de manier waarop de betrokken politiezone een aantal aspecten van de ANG behandelt. De specifieke vragen geven een beeld van de interne werking, van het gebruik van de profielen, van het verloop van de evaluaties en van het tactisch gebruik van de ANG.

33. xxx

34. Er bestaat binnen de PZ Henegouwen geen proactief beleid met betrekking tot het wissen of de archivering van de gegevens van de ANG. De standaarden van de GPI worden toegepast, i.e. de processen-verbaal van ontseining die worden meegedeeld aan de politiezone en verband houden met een verwerking waarvoor de politiezone de verantwoordelijke eenheid is, worden verwerkt door de IT- en vrijheidscorrespondent en vertalen zich in de ventilatie van de seining (dus van de maatregel) in een vraag. Andere toepassingen die worden beheerd op het niveau van de provincie Henegouwen, maken de opvolging mogelijk van de maatregelen die moeten worden genomen met betrekking tot de verhoren en maken dus ook een controle mogelijk van de maatregelen die in dit kader moeten worden genomen.

35. Op het niveau van de RIR vindt de administratieve opvolging van de verzendingen en de ontvangsten plaats via de toepassing van de administratieve opvolging van de RIO-mededelingen. Deze werkprocedure vereist dat operationele informatie wordt verwerkt in een gegevensbank waarvan het doel niet bestaat in het beheer van operationele politionele informatie. De PZ Henegouwen geeft zich rekenschap van het probleem dat als gevolg daarvan ontstaat op het niveau van de ventilatie en heeft aan de DRI gevraagd een oplossing uit te werken voor de ventilatie van de RIR. Bovendien valt niet uit te sluiten dat er zich problemen voordoen op het niveau van de consultatie van de operationele informatie door personeelsleden die geen rol te vervullen hebben in het beheer van de operationele politionele informatie.

36. xxx

37. Momenteel heeft de PZ Henegouwen niet het minste idee van het aantal entiteiten in de ANG zoals concrete of niet-concrete feiten, onderzoeken en personen waarvoor de politiezone de verantwoordelijke eenheid is. Bijgevolg heeft de PZ Henegouwen ook geen idee van het aantal potentiële fouten per entiteit die in de ANG is geïdentificeerd. Dit vertaalt zich onder andere in het feit dat er vandaag geen overzicht bestaat van het aantal te nemen maatregelen, zodat het niet mogelijk is een kwaliteitscontrole uit te voeren met betrekking tot kwesties zoals de einddatum of de relevantie van de maatregel. Naast de aspecten in verband met de gegevensbescherming (juistheid van de informatie en de persoonsgegevens) en de impact op de fundamentele rechten van de burgers, heeft dit ook mogelijke gevolgen voor de correcte uitvoering van de te nemen maatregelen, al dan niet in de vorm van correlaties doorheen de werking van het systeem *ANPR*⁵². In dit geval zou een gecentraliseerde tabel met deze gegevens per parameter evenals de technische sleutels bijzonder nuttig zijn.

38. De PZ Henegouwen gebruikt zowel een proces-verbaal met de preventiecode 45 en het RIR om niet-concrete feiten bekend te maken. Hoewel dit vaak gebeurt op verzoek van de procureur, heeft dit negatieve gevolgen in het domein van de gegevensbescherming, daar (1) in wezen niet-concrete informatie wordt ingevoerd in de omgeving die bestemd is voor de concrete informatie en bijgevolg toegankelijk wordt voor de personeelsleden met een verschillend toegangsprofiel en (2) er verschillende bewaringstermijnen van toepassing zijn naargelang de al dan niet concrete aard van bepaalde informatie.

39. xxx

40. xxx

4.5 Triptiek

41. Voorafgaand aan de visitatie werd een lijst met de gerechtelijke aanhoudingen van de PZ Henegouwen gevraagd. In totaal waren 298 entiteiten betrokken. Van deze lijst werden 20 entiteiten in de ANG gecontroleerd door het COC met het oog op de evaluatie van de elementen van de gerechtelijke triptiek (vingerafdrukken nemen, fysieke beschrijving en foto).

42. Het COC heeft de lokalen bezocht waar aangehouden personen worden onthaald en waar onder meer de gerechtelijke triptiek wordt uitgevoerd. In dezelfde infrastructuur zijn er lokalen voor de vertrouwelijke gesprekken tussen de advocaten en de betrokken personen. Het gebouw dateert van een tijdperk waarin de uitoefening van de fundamentele rechten op andere wijze verliep dan vandaag het geval is. Het is duidelijk dat de PZ Henegouwen een inspanning heeft geleverd, rekening gehouden met de omstandigheden, opdat de processen die eigen zijn aan het onthaal van aangehouden personen zouden worden uitgevoerd met eerbied voor de menselijke waardigheid. De voor de vertrouwelijke gesprekken beschikbare lokalen bieden echter weinig gelegenheid tot discretie. Het gaat immers om een lokaal met grote ramen waar de personen in het lokaal zichtbaar zijn voor toevallige voorbijgangers, ook al wordt de betrokken doorgang normalerwijze uitsluitend gebruikt door politiepersoneel. Er bestaat evenmin een vlotte doorstroming tussen de ingang van het gebouw, het lokaal van de triptiek, de cellen en de verhoorlokalen⁵³.

xxx

43. Op een totaal van 20 onderzochte dossiers waren er 13 het voorwerp van opmerkingen door het COC wegens een onvolledige triptiek.

xxx

44. De uitvoering van de gerechtelijke triptiek heeft voordelen voor de organisatie van de GPI. Bij gebrek aan instrumenten die toelaten de kwaliteit van de ANG stelselmatig te verifiëren *sensu lato*, biedt elke triptiek de gelegenheid om de status van een persoon in de ANG te verifiëren aan de hand van de foto, de individuele beschrijving en de vingerafdrukken. De triptiek laat toe na te gaan of de betrokkene eerder al het voorwerp is geweest van een triptiek, te bepalen of de betrokkene al was geregistreerd in de ANG en dus zijn antecedenten te identificeren maar ook om te beslissen (ook op basis van de feedback van de GID⁵⁴) om al dan niet over te gaan tot de eerste verrichtingen /

⁵² *Automatic Number Plate Recognition*.

⁵³ We preciseren dat er op 1 maart 2021 werken zijn aangevat aan het onthaal en dat deze werken al waren gepland vóór de visitatie door het COC maar pas van start zijn gegaan op 1 maart.

⁵⁴ Gerechtelijke Informatiedienst.

maatregelen in het kader van de inbreuk in verband waarmee de triptiek wordt gemaakt. Desgevallend is een fusie van de entiteiten in de ANG steeds mogelijk.

Aanbeveling

Het COC beveelt aan de PZ Henegouwen aan om van de uitvoering van de gerechtelijke triptiek gebruik te maken om de kwaliteit te controleren van de registratie in de ANG van de persoon die het voorwerp is van de triptiek, aan de hand van de individuele beschrijving, de foto en de vingerafdrukken, en over te gaan tot de fusie van de entiteit indien zou blijken dat de betrokken persoon meer dan één keer werd geregistreerd in de ANG.

Verzoek

Het COC vraagt de PZ Henegouwen om erop toe te zien, ter gelegenheid van toekomstige studieprocessen voor nieuwe gebouwen of renovaties, dat de architectuur rekening zou houden met de aanpassingen die noodzakelijk zijn opdat de processen van onthaal van aangehouden personen zouden kunnen plaatsvinden in de best mogelijke omstandigheden.

Verzoek

Het COC vraagt de PZ Henegouwen om de mogelijkheid te onderzoeken om te beschikken over een verbinding met de politionele gegevensbanken in het lokaal waar de triptiek wordt afgenomen, met als doel de verificaties ter plaatse en het comfort voor het personeel te verbeteren.

5 CONCLUSIES – AANBEVELINGEN, VERZOEKEN EN CORRIGERENDE MAATREGELEN

45. De PZ Henegouwen heeft op transparante en constructieve wijze samengewerkt met het COC tussen het ogenblik van de aankondiging van de technische controle begin 2020 en de visitatie in januari 2021. Het feit dat de eigenlijke visitatie meermaals werd uitgesteld als gevolg van de gezondheids crisis door covid-19 heeft de politiezone er niet van weerhouden om al contact op te nemen met het COC, dit orgaan kennis te geven van de moeilijkheden waarmee ze wordt geconfronteerd – via de gestelde vragen en de gegeven antwoorden – en een proces op te starten ter verbetering van de bestaande problemen.

46. De geleverde inspanning met betrekking tot de DPIA heeft geleid tot de opmaak van 4 DPIA die momenteel worden geanalyseerd door het COC. Op het ogenblik waarop het huidige rapport wordt opgesteld, worden de wijzigingen verwerkt door de DPO van de PZ Henegouwen.

47. De drie werkassen op het niveau van de GBO moeten op termijn leiden tot een afname van het aantal bijzondere gegevensbanken en orde op zaken stellen in de gegevensbanken die voorlopig nog blijven bestaan.

48. De analyse van de loggings op het niveau van de ANG laat momenteel geen grote problemen zien. Het ligt echter voor de hand dat controles betreffende het correcte gebruik van de politionele gegevensbanken die toegankelijk zijn voor de politiediensten een permanent aandachtspunt zullen blijven.

49. De voeding, het gebruik en de werking van de ANG zijn aanvaardbaar, rekening gehouden met de technische mogelijkheden en de instrumenten die de federale politie ter beschikking stelt.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan,

Brengt de volgende aanbevelingen uit:

1. Aanbeveling

Het COC beveelt de PZ Henegouwen aan kennis te nemen van het ambtshalve advies betreffende de invulling van de functie van functionaris voor gegevensbescherming of DPO en te voorzien in opleidingen voor sleutelpersonen op het vlak van gegevensbescherming.

2. Aanbeveling

Daar de PZ Henegouwen ervoor kiest om REGPOL te gebruiken om te voldoen aan de wettelijke verplichting een register van de verwerkingsactiviteiten bij te houden naast een eigen register via de toepassing RIO3, vraagt het COC de PZ Henegouwen om erop toe te zien dat beide registers worden gesynchroniseerd.

Desgevallend zou de PZ Henegouwen haar opmerkingen betreffende het gebruik van het register REGPOL kunnen doorsturen naar de federale politie (CG/ISPO), eventueel via de VCLP.

3. Aanbeveling

Er blijkt geen sprake te zijn van een zorgwekkende situatie, op basis van de analyse door het COC gecombineerd met de uitleg die de PZ Henegouwen heeft gegeven, wat betreft de analyses inzake de loggings van de ANG. Natuurlijk zullen acties van bewustmaking en controle ter zake een permanent aandachtspunt blijven en dient er bijzondere aandacht te worden besteed aan de duidelijkheid van de reden die wordt gebruikt voor een consultatie. Het COC stelt voor om de reden aan te vullen met het nummer van het proces-verbaal, het nummer van de meldingsfiche of de interventie, het nummer van het informatieverslag of eventueel andere details die een vlotte traceerbaarheid mogelijk maken in geval van verificatie. In geval van controle laat deze handelwijze toe te verifiëren dat de entiteit die in een gegevensbank werd geconsulteerd, overeenstemt met de entiteit die aanwezig is in het als referentie genoemde dossier.

4. Aanbeveling

Het COC beveelt de PZ Henegouwen aan om voort te gaan met het uitvoeren van stelselmatige en proactieve controles van het gebruik en/of de consultatie van de politionele gegevensbanken die worden gebruikt door de politiediensten, inzonderheid door maandelijkse of driemaandelijkse controles uit te voeren met betrekking tot de redenen voor consultatie. Het COC zal de leidinggevendenden van de GPI ertoe aanzetten deze controles te faciliteren door passende tools ter beschikking te stellen. Het COC vraagt om de resultaten van de controles ter beschikking van dit orgaan te stellen. Opdat de controles nuttig zouden zijn, moet de PZ Henegouwen contact opnemen met de DRI met als doel de toewijzing van de werkstations per onder-eenheid te regulariseren.

5. Aanbeveling

Het COC beveelt aan de PZ Henegouwen aan om van de uitvoering van de gerechtelijke triptiek gebruik te maken om de kwaliteit te controleren van de registratie in de ANG van de persoon die het voorwerp is van de triptiek, aan de hand van de individuele beschrijving, de foto en de vingerafdrukken, en over te gaan tot de fusie van de entiteit indien zou blijken dat de betrokken persoon meer dan één keer werd geregistreerd in de ANG.

verzoekt de PZ Henegouwen:

1. Verzoek

Het COC stelt vast dat de toepassing RIO *in concreto* wordt gebruikt voor doelstellingen titel 1 (bestuurlijke / niet-operationele gegevens) en titel 2 (operationele gegevens) WGB binnen de PZ Henegouwen. Onder 'doelstelling titel 2 WGB' begrijpt het COC enerzijds de rechtstreekse invoer van het document in RIO en anderzijds de verificatie van de operationele opvolging van het RIR door het personeelslid van de PZ. Onder 'doelstelling titel 1 WGB' begrijpt het COC het documentair spoor.

Het COC vraagt aan de PZ Henegouwen te evalueren in welke mate de verwerkingen titel 2 WGB uit deze toepassing zouden kunnen worden verwijderd. Het COC zou kunnen aanvaarden dat RIO wordt gebruikt voor de doelstellingen titel 1 en titel 2 WGB zoals hierboven geïdentificeerd op voorwaarde:

- Dat de PZ Henegouwen een analyse levert die aantoont dat het technisch gezien niet haalbaar en operationeel gezien niet wenselijk is om de verwerkingen titel 2 WGB uit RIO te halen;
- Dat de gegevensbank RIO wordt geïdentificeerd als een bijzondere gegevensbank, gelet op de mogelijkheden zoals geboden door de WPA en de GPI;
- Dat de doelstellingen inzake gebruik titel 1 en titel 2 WPA worden aangegeven in REGPOL;
- Dat de noodzakelijke technische en organisatorische mogelijkheden worden getroffen opdat de verwerkingen titel 2 zich zouden beperken tot wat relevant, passend en niet excessief is;
- Dat een beleid van toegang, logging en gegevensbewaring wordt uitgestippeld.

2. Verzoek

Het COC vraagt aan de PZ Henegouwen om door te gaan met de inventarisatie van de verwerkingen die in de politiezone worden uitgevoerd en daarbij voorrang te geven aan de bijzondere gegevensbanken, door het doel, de uitzonderlijke

omstandigheden, de specifieke operationele noden en het beoogde domein te identificeren. In dit kader moet het gebruik van de tool XRY telefonie worden geregistreerd als een bijzondere gegevensbank.

3. Verzoek

Het COC vraagt aan de PZ Henegouwen om tegelijk te evalueren of de verwerkingen die in een bijzondere gegevensbank worden uitgevoerd, niet kunnen worden uitgevoerd in een basisgegevensbank of in de ANG.

4. Verzoek

Het COC erkent de inspanningen die al zijn geleverd op het vlak van de redactie van de DPIA en vraagt aan de PZ Henegouwen om dezelfde weg te blijven bewandelen, rekening gehouden met de *prima facie* opmerkingen van het COC.

5. Verzoek

Het COC vraagt om een proces-verbaal op te stellen ter gelegenheid van elke onrechtmatige consultatie van of verwerking in een politionele gegevensbank die ter beschikking staat van het lid van de politiezone. Het is nodig om de personeelsleden op voorhand kennis te geven van dit beleid inzake onrechtmatige consultaties of verwerkingen (bv. door middel van een dienstnota).

6. Verzoek

Het COC vraagt de PZ Henegouwen om erop toe te zien, ter gelegenheid van toekomstige studieprocessen voor nieuwe gebouwen of renovaties, dat de architectuur rekening zou houden met de aanpassingen die noodzakelijk zijn opdat de processen van onthaal van aangehouden personen zouden kunnen plaatsvinden in de best mogelijke omstandigheden.

7. Verzoek

Het COC vraagt de PZ Henegouwen om de mogelijkheid te onderzoeken om te beschikken over een verbinding met de politionele gegevensbanken in het lokaal waar de triptiek wordt afgenomen, met als doel de verificaties ter plaatse te verbeteren.

Neemt de volgende corrigerende maatregel ten aanzien van de PZ Henegouwen,

Gelet op de artikelen 221 § 1 en 247, 2° WGB,

Corrigerende maatregel

Het COC **waarschuwt** de PZ Henegouwen dat de praktijk die erin bestaat om in sommige gevallen geen proces-verbaal op te stellen, i.e. wanneer het personeelslid een consultatie verricht met betrekking tot de eigen persoon na een analyse door de hiërarchie van het 'morele element' van de strafrechtelijke inbreuk, een inbreuk kan uitmaken van de regelgeving betreffende de verwerkingen van persoonsgegevens, artikel 15, 1° WPA en de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.

vraagt aan de PZ Henegouwen een stand van zaken op te stellen betreffende de aanbevelingen en de verzoeken binnen een termijn van 12 maanden vanaf de datum van doorgifte van dit rapport;

Zegt voor recht dat de aanvangsdatum van de corrigerende maatregel en de datum van kennisname van de aanbevelingen en verzoeken moeten worden begrepen als zijnde de datum van de doorgifte van het huidige rapport (per e-mail) van het Controleorgaan vermeerderd met twee dagen.

Aldus beslist door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 24 juni 2021

Lid-Raadsheer
GETEKEND

Lid-Raadsheer
GETEKEND

Voorzitter
GETEKEND

Kopie:

- Burgemeester van xxx
- Procureur des Konings xxx

*
* *